

Toelichting Brede Basismonitor 2025

Brede Basismonitor 2025

De Brede Basismonitor geeft inzicht in de ontwikkeling van de brede welvaart in de provincie Noord-Holland. Hierbij wordt welvaart opgevat in brede zin: naast materiële welvaart (zoals economie) omvat dit onder meer welzijn, gezondheid, werkgelegenheid, bereikbaarheid, ruimte, wonen, samenleving, natuur, milieu en klimaat. Deze brede welvaartsbenadering sluit aan bij de provinciale ambitie om de balans tussen economische groei en leefbaarheid in de toekomst te versterken.

Met de Brede Basismonitor Noord-Holland worden belangrijke trends in de provincie op overzichtelijke en systematische wijze gevolgd. De monitor voorziet Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de provinciale organisatie van actuele en feitelijke, datagedreven informatie. De Brede Basismonitor vervult een signalerende en agenderende functie en ondersteunt zo de integrale bespreking van grotere beleidsvraagstukken binnen de provincie.

De sector Onderzoek & Informatie van de provincie is verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling, visuele presentatie en actualisatie van de monitor. Hierbij wordt samengewerkt met ABF Research, dat het databeheer verzorgt. Het onderzoeksbureau PON & Telos was betrokken bij de initiële ontwikkeling van de monitor.

Aanleiding voor de ontwikkeling van deze monitor waren meerdere trendmonitoringvragen vanuit het provinciaal bestuur en vanuit de politiek. Deze vragen vertoonden veel onderlinge samenhang. In de Brede Basismonitor zijn deze trendmonitoringvragen daarom samengevoegd tot één samenhangend geheel.

Deze toelichting beschrijft de vijfde editie van de Brede Basismonitor Noord-Holland. De volgende onderwerpen komen aan bod:

1. Opzet en gebruik van de Brede Basismonitor
2. Belangrijkste trends in de provincie Noord-Holland
3. Koppeling tussen de begroting en de Brede Basismonitor
4. Beschrijving en ontwikkeling van indicatoren
5. Samenhang met landelijke monitoring van brede welvaart

De Brede Basismonitor Noord-Holland is hier te bekijken:

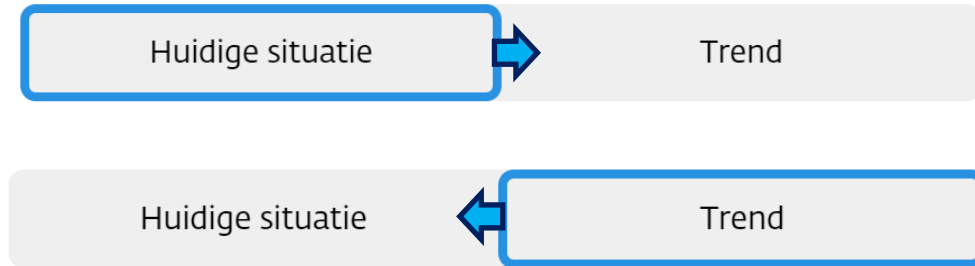
<https://cijfers.noord-holland.nl/content/bredebasismonitor>

1: Opzet en gebruik van de Brede Basismonitor

De openingspagina van de Brede Basismonitor bestaat uit twee profieltaarten (te selecteren via de grijze knop met blauwe rand):

- De **Huidige situatie** o.b.v. de meest actuele gegevens;
- De **Trend** (Ontwikkeling in de tijd) over vijf jaar.

Om te wisselen tussen de twee profieltaarten, druk op de grijze knop met blauwe rand.

Profieltaart Huidige situatie 2025

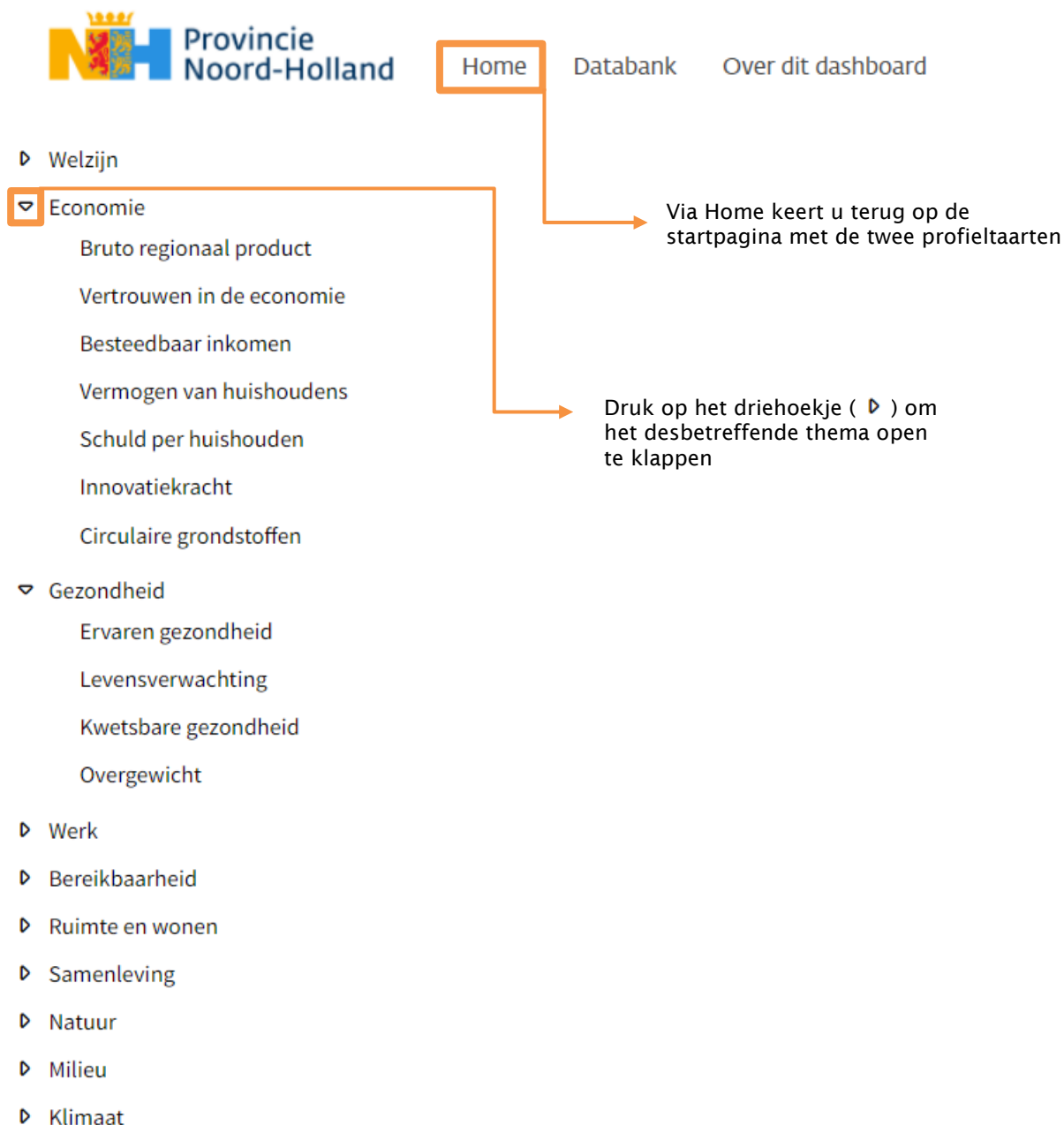
- Negatief
- Licht negatief
- Licht positief
- Positief

Indeling van de monitor

De monitor omvat tien thema's onderverdeeld in 69 indicatoren, weergegeven in de bovenstaande profielkaart. Elk thema is afgebeeld als een grote taartpunt. De bijbehorende indicatoren zijn weergegeven als blokjes in de buitenste cirkel. U ziet de naam van een indicator wanneer uw muiscursor op een blokje staat. Als u klikt op een indicator gaat u naar de bijbehorende indicatorpagina.

Via de themaboom kunt u navigeren tussen de verschillende indicatorpagina's

Indicatorpagina's

Veel pagina's zijn opgebouwd volgens een standaardmethodiek:

Werkloosheid

In 2024 lag het werkloosheidspercentage in Noord-Holland op 4,0 procent. Dat percentage ligt iets boven het Nederlands gemiddelde van 3,7 procent. Beide percentages namen met 0,1 procentpunt toe ten opzichte van het jaar ervoor. Tussen 2015 en 2021 was er een dalende trend, zowel landelijk als in Noord-Holland. Na 2022 is de werkloosheid gestabiliseerd en licht stijgend.

Alleen in de provincie Groningen lag de werkloosheid met 4,2 procent hoger dan in Noord-Holland. Zuid-Holland had in 2024 hetzelfde percentage als Noord-Holland. Het werkloosheidspercentage lag het laagst in Zeeland, waar 2,9 procent van de beroepsbevolking werkloos was.

Werkloosheid

CBS | 2015 - 2024

Werkloosheid
Provincies in Nederland, %

CBS | 2024

Regio's & Gemeenten

De werkloosheid was in 2024 het hoogst in de regio Amsterdam met 5,1 procent. In de noordelijke regio's Kop van Noord-Holland, West-Friesland, Regio Alkmaar en Waterland lag het werkloosheidspercentage met 3,2 procent het laagst. Ten opzichte van 2023 bleef de werkloosheid gelijk in Amstelland-Meerlanden, Zaanstad, IJmond en Regio Alkmaar, maar steeg licht in de overige regio's.

In 2024 was Amsterdam de gemeente met het hoogste werkloosheidspercentage van Noord-Holland, namelijk 5,1 procent. Ook de gemeenten Amstelveen en Diemen scoorden met respectievelijk 4,4 en 4,3 procent hoog. De werkloosheid lag met 2,8 procent het laagst in de gemeenten Castricum en Opmeer.

Werkloosheid
Regio's Noord-Holland (NH), %

CBS | 2024

Werkloosheid
Gemeenten (NH), %

CBS | 2024

Werkloosheidspercentage: definitie

De werkloze beroepsbevolking als percentage van de (werkzame en werkloze) beroepsbevolking. Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking). De gegevens betreffen de bevolking van 15 tot 75 jaar.

Actualiteit

De meest recente data voor de indicator 'Werkloosheid' tot en met 2024 is gepubliceerd door het CBS in februari 2025.

Normering

De normering om de indicator werkloosheid te bepalen is gebaseerd op het recente landelijk gemiddelde omdat een provinciaal, nationaal of Europees doel voor deze indicator ontbreekt.

Beijk onderdeel begroting

Lees meer over Arbeidsmarkt & Onderwijs

Ontdek meer op Noord-HollandinZicht

Naam van de indicatorpagina

Toelichting en duiding van de indicator op nationaal en provincieniveau

Grafieken en/of kaarten met de ontwikkeling in Noord-Holland t.o.v. Nederland en in andere provincies. Sommige indicatorpagina's bevatten aanvullende grafieken met aanvullende relevante ontwikkelingen of sub-indicatoren.

Toelichting en duiding van de indicator op regio- en gemeenteniveau (indien data beschikbaar)

Grafieken en/of kaarten met ontwikkeling in regio's en gemeenten ((indien data beschikbaar)

Toelichting op de gebruikte definities, actualiteit en normering

Links naar de begroting, provinciale website (blauw) en dashboards/ kaartviewers (geel)

Links onderaan de indicatorpagina's

De Brede Basismonitor bevat maar een fractie van de data en informatie die bij de provincie beschikbaar is en fungeert mede als toegangsportaal tot het provinciaal beleid. Onderaan de indicatorpagina's is een aantal links beschikbaar waar meer informatie is te vinden over de betreffende indicatorpagina zoals: beleidsdocumenten, onderzoeksrapporten, relevante links, kaartviewers en dashboards:

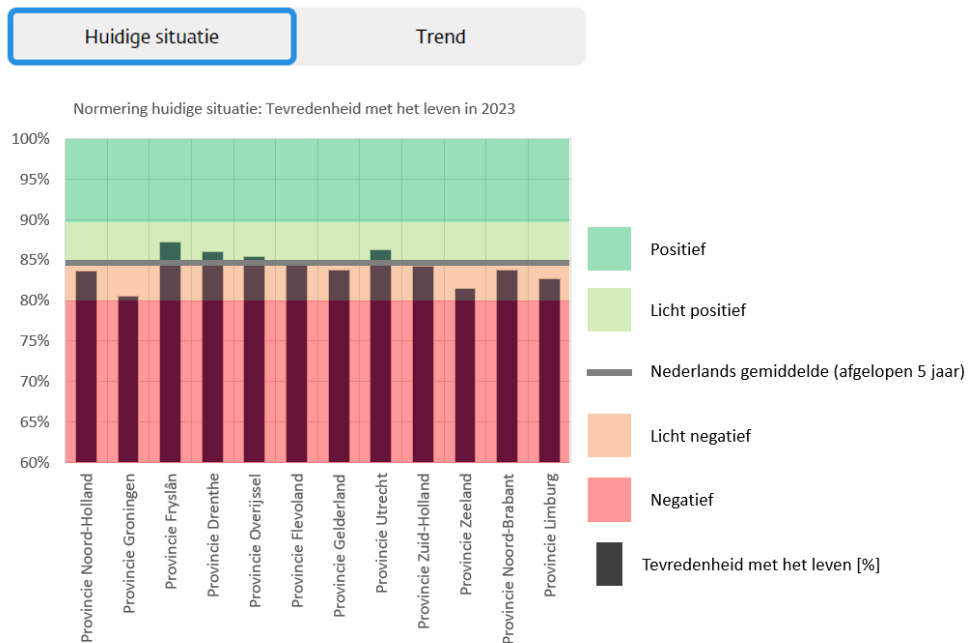
- De eerste blauwe knop linkt door naar de plek in de begroting waar de indicatorpagina aan is gekoppeld;
- De tweede blauwe knop linkt door naar de provinciale website;
- De gele knoppen linken door naar provinciale kaartviewers en dashboards.

Normering

Iedere indicatorpagina bevat een normering voor de **Huidige situatie** en de **Trend** (ontwikkeling in de tijd). In het geval dat de provincie een concreet doel heeft gesteld, zoals de realisatie van NNN, vormt dit de basis voor de normering voor de indicator. Als de provincie inzet op een norm of grenswaarde, zoals de WHO-advieswaarde voor luchtkwaliteit of de Europese Kaderrichtlijn Water, vormt dit de normering. De taartpunt in de Huidige situatie van Noord-Holland kleurt donkergroen als het doel bereikt is of wordt voldaan aan de norm. Voor een deel van de indicatoren is de normering gebaseerd op het landelijk gemiddelde omdat een beleidsdoel, norm of grenswaarde ontbreekt. De taartpunt in de Huidige situatie van Noord-Holland kleurt dan positief als Noord-Holland beter scoort dan het Nederlands gemiddelde in de afgelopen vijf jaar. De grens tussen positief en licht positief (en licht negatief en negatief) is bepaald op basis van de score van Noord-Holland t.o.v. de andere provincies. Meestal is hiervoor twee keer de standaarddeviatie aangehouden. Aangezien de verschillen tussen provincies meestal beperkt zijn, leidt dit niet vaak tot de score positief (donkergroen) of negatief (rood). Noord-Holland moet het dan beduidend slechter of beter doen dan andere provincies.

Voorbeeld normering Huidige situatie

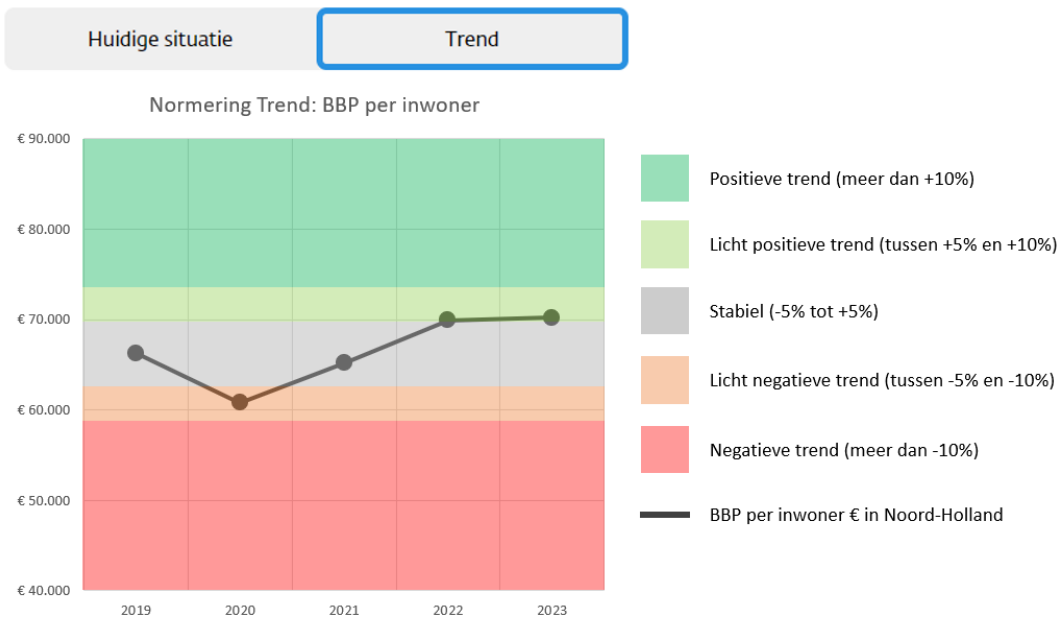
Hieronder ziet u een voorbeeld voor de indicator Tevredenheid met het leven. De score van Noord-Holland in dit voorbeeld is 83,7%. Het Nederlands gemiddelde van de laatste 5 jaar was 84,7%. Twee keer de standaarddeviatie van alle provinciescores de laatste vijf jaar was 4,7%. De grenzen voor licht positief naar positief en licht negatief naar negatief kwamen daarmee uit op 80% ($84,7\% - 4,7\%$) en 89,3% ($84,7\% + 4,7\%$). De score van Noord-Holland ligt tussen 80% en 84,7% en kleurt daarmee oranje.

Voorbeeld normering Trend

De ontwikkeling in de laatste vijf jaar bepaalt de score voor de Trend. Ligt de daling of stijging tussen de min vijf procent en plus vijf procent, dan is de trend stabiel. Bij vijf tot tien procent omhoog of omlaag is de trend licht positief/negatief. Meer dan tien procent daling of stijging geeft een negatieve of positieve score.

Hieronder ziet u een voorbeeld voor de indicator BBP per inwoner. Dit lag in Noord-Holland in 2019 op € 66.300. In 2023 was dat € 70.200. Dit is een procentuele stijging van +5,9%. De stijging ligt daarmee tussen de plus 5% en plus 10%. De trendscore wordt licht groen (licht positieve trend).

2: Belangrijkste ontwikkelingen in de provincie Noord-Holland

De Brede Basismonitor 2025 laat zien dat Noord-Holland in de huidige situatie op de meeste van de tien thema's (licht) positief scoort: zeven thema's scoren licht positief, terwijl drie thema's licht negatief uitvallen. Het thema werk laat een gunstig beeld zien: Noord-Holland heeft de laagste arbeidsmarktkrapte van Nederland, met veel werkgelegenheid en een hoge arbeidsparticipatie. Ook het algemene welzijn en de gezondheid van de inwoners zijn relatief hoog. Op het gebied van bereikbaarheid doet de provincie het eveneens relatief goed: het openbaar vervoer is goed bereikbaar, wordt veel gebruikt en gewaardeerd. Het beeld op het gebied van ruimte en wonen is gemengd. Noord-Holland kampt met een groot woningtekort en hoge huizenprijzen. Daartegenover staat dat de leegstand in de detailhandel op een acceptabel niveau ligt en de leegstand van kantoren goed in balans is. Wel is de markt voor bedrijventerreinen krap. Ook binnen het thema milieu is het beeld gemengd. Verschillende indicatoren scoren (licht) positief en veel milieutrends bewegen zich in de gewenste richting. Economisch gezien blijft Noord-Holland de grootste economie van Nederland, maar het vertrouwen in de economie is laag. Daarnaast kampen relatief veel inwoners met problematische schulden en ligt het vermogen lager dan in andere provincies.

Op het gebied van **welzijn** is de nabijheid van voorzieningen in het grootste deel van Noord-Holland relatief goed. Basisscholen, bibliotheken en culturele voorzieningen zijn dichtbij in vergelijking met andere provincies. De gemiddelde afstand tot basisschool is wel iets toegenomen. Het aandeel stedelijk groen in verhouding tot de bebouwde omgeving ligt boven het landelijk gemiddelde. Dit betekent dat de steden relatief groen zijn. De ruimte voor recreatie is kleiner dan nationaal. Dit komt vooral door de hoge bevolkingsdichtheid in Noord-Holland. De tevredenheid met het leven was in 2023 vergelijkbaar met heel Nederland en de tevredenheid met vrije tijd lag in Noord-Holland iets onder het landelijk gemiddelde.

Bij het thema **samenleving** valt op dat het vertrouwen in anderen relatief hoog is en toeneemt. De opkomst bij verkiezingen voor de Provinciale Staten in 2023 was iets hoger dan bij de vorige verkiezingen in 2019. Het aantal mensen dat vrijwilligerswerk doet is flink gestegen en lag in 2023 weer boven het niveau van voor de coronapandemie. Het vertrouwen in instituties is de laatste twee jaar stabiel. De sociale cohesie blijft in Noord-Holland enigszins achter bij andere provincies. De score voor sociale contacten is vergelijkbaar met het Nederlandse gemiddelde

Vergeleken met andere provincies is de **gezondheid** in Noord-Holland relatief goed. Bij drie van de vier indicatoren scoort Noord-Holland beter dan de meeste provincies. Alleen het percentage personen met een goed ervaren gezondheid ligt in Noord-Holland rond het landelijk gemiddelde en vertoont een dalende trend.

De **economie** van Noord-Holland blijft de grootste van alle provincies en neemt nog steeds in omvang toe. Het bruto binnenlands product per inwoner ligt steeds verder boven het Nederlands gemiddelde. Consumenten hebben wel minder vertrouwen gekregen in de economie. Het besteedbaar inkomen van huishoudens ligt boven het landelijk gemiddelde maar is licht gedaald. Door het relatief lage aantal koopwoningen liggen de vermogens van huishoudens onder het landelijk gemiddelde. Noord-Holland kent relatief veel huishoudens met problematische schulden. De investeringen in

innovatie en het aantal banen in research en development (R&D) nemen toe. Toch blijft de innovatiekracht wat achter, omdat de Noord-Hollandse economie sneller groeit dan de uitgaven aan innovatie. Het grondstoffengebruik daalt, al is dat nog niet toe te schrijven aan een toename van de circulaire economie.

De ontwikkelingen rond **werk** zijn grotendeels gunstig. Veel mensen hebben een baan, de werkgelegenheid is hoog en de werkloosheid blijft redelijk laag. Bovendien is Noord-Holland de provincie met de laagste spanning op de arbeidsmarkt. Het aantal voortijdig schoolverlaters ligt iets boven het landelijk gemiddelde. Het aantal circulaire banen stijgt al jaren licht, maar de totale hoeveelheid banen stijgt bijna twee keer zo snel.

Voor **bereikbaarheid** is het beeld overwegend positief. Noord-Hollanders wonen gemiddeld dicht bij een OV-halte. Het OV-gebruik stijgt maar blijft onder het niveau van vóór de coronacrisis, mede doordat OV-reizigers sindsdien vaker thuiswerken. De klantwaardering voor het busvervoer in de provincie blijft hoog. Hoewel Noord-Hollanders iets minder zijn gaan lopen en fietsen, bewegen ze boven het landelijk gemiddelde en het niveau van vóór corona. De doorstroming op provinciale wegen is iets verslechterd. Hoewel het aantal verkeersdoden voor het tweede jaar op rij is gedaald, is het totale aantal verkeersslachtoffers, het aantal doden en gewonden samen, juist flink gestegen. Vooral kinderen, ouderen en fietsers, waaronder e-bikers, waren vaker slachtoffer van verkeersongevallen. De totale toegevoegde waarde van het Noordzeekanaalgebied toont een positieve trend. Vergeleken met negen benchmarkluchthavens is Schiphol het vliegveld met de vierde hoogste connectiviteit.

Het beeld voor werklocaties en detailhandel bij het thema **ruimte en wonen** is wisselend. Bij detailhandel ligt de leegstand op een gezond niveau. Op de kantorenmarkt is de leegstand nog steeds wat hoger dan het streefniveau, al blijft de kantorenmarkt relatief in balans. De markt voor bedrijventerreinen is krap en de leegstand is lager dan gewenst. Voor wonen is het beeld overwegend negatief: het woningtekort is groot, de woningprijzen zijn hoog en de woontevredenheid blijft achter. Positief is dat het aantal woningbouwplannen voldoende is om de woningbouwopgave te kunnen halen. Voldoende aanbod van woningbouwplannen is geen garantie dat woningbouwopgave ook gehaald wordt. Momenteel worden onvoldoende woningbouwplannen gerealiseerd om te voldoen aan de bouwopgave. Noord-Holland kent in vergelijking met andere provincies een relatief hoog aandeel bebouwde omgeving. Het beeld voor rijksmonumenten is positief, het aantal monumenten met een restauratie-opgave is de laatste jaren gedaald.

De scores voor **natuur** zijn (licht) negatief. De biodiversiteit in Noord-Holland daalt in tegenstelling tot de landelijke trend die een lichte stijging vertoont. De provincie heeft relatief weinig natuurgebied en groenblauwe ruimte per inwoner. Tot 1 januari 2025 is in provincie Noord-Holland ruim 52 duizend hectare Natuurnetwerk Nederland (NNN) ingericht. Hiermee ligt het percentage ingerichte natuur op 92 procent van de totale doelstelling voor 2027.

De indicatoren binnen het thema **milieu** tonen een gemengd beeld. De indicatoren externe veiligheid, geluidsbelasting en lichtbelasting scoren voor Noord-Holland onder het Nederlands gemiddelde. De lichtbelasting neemt sinds 2020 wel af maar stijgt vanaf 2023 weer. De luchtkwaliteit in Noord-Holland is de afgelopen jaren verbeterd. De kwaliteit van zwemwater in Noord-Holland voldoet aan de norm, de zwemwaterlocaties in de binnenwateren scoren gemiddeld goed en aan de kust uitstekend. De indicator grondwater

scoort positief. Bij het oppervlaktewater voldoet niet één van de waterlichamen in de provincie aan de KRW-norm. Noord-Holland heeft momenteel geen spoedlocaties waar de risico's niet beheerst zijn voor het saneren van verontreinigde grond. Vergeleken met andere provincies zijn de emissies voor ammoniak en fosfaat in Noord-Holland relatief laag.

De indicatoren hernieuwbare energie, CO₂-uitstoot van het thema **klimaat** scoren licht negatief. De CO₂-uitstoot blijft dalen en het aandeel hernieuwbare energie stijgt waardoor de trend van deze indicatoren positief is. Het energieverbruik daalt maar blijft echter achter waardoor deze negatief scoort. De daling van het energieverbruik in 2022 is vooral toe te schrijven aan de stijgende energieprijzen door de oorlog in Oekraïne. Noord-Holland is relatief kwetsbaar voor hittestress, overstromingen en bodemdaling. Hittestress scoort negatief in een verstedelijkte provincie als Noord-Holland door het hitte-eiland effect en de hittestress in de provincie neemt toe.

3: Koppeling tussen de begroting en de Brede Basismonitor

In 2021 is op verzoek van PS een traject doorlopen om de informatie- en sturingswaarde van begrotingsindicatoren te verbeteren. Dit traject heeft geresulteerd in een nieuwe set indicatoren die is opgenomen in de begroting. De trendindicatoren in de Brede Basismonitor zijn niet direct te koppelen aan prestaties of inzet van de provincie. De Brede Basismonitor kan niet gebruikt worden ter verantwoording voor het gevoerde beleid en doet geen uitspraak over de effectiviteit, efficiency of legitimiteit van het beleid. De maatschappelijke en beleidsopgaven zijn namelijk complex en kennen meerdere betrokken actoren en autonome trends. Daardoor is het directe effect van provinciaal beleid op de waargenomen trends in de Brede Basismonitor niet causaal aan te tonen. De monitor kan wel aanleiding geven tot verdiepend onderzoek, evaluaties of het maken van nieuw beleid. Een aantal indicatoren uit de Brede Basismonitor is niet direct te koppelen aan de begroting, met name omdat het brede ontwikkelingen zijn die niet specifiek raken aan een begrotingsprogramma. Deze zijn wel opgenomen in de Brede Basismonitor omdat ze relevante trends weergegeven.

4: Beschrijving en ontwikkeling indicatoren

De Brede Basismonitor bestaat uit 10 thema's en een set van indicatoren die enerzijds volledig, maar ook overzichtelijk moet zijn. Op dit moment bestaat de monitor uit 69 indicatoren. Een aanzienlijk deel van de indicatoren komt uit de Regionale Monitor Brede Welvaart van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) (zie paragraaf 5). Daarnaast bevat de monitor de indicatoren uit het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Verder is de opbrengst uit het traject verbetering indicatoren begroting opgenomen (zie paragraaf 3) en een aantal indicatoren uit provinciale monitors, waaronder de indicatoren uit de milieueffectrapportage (MER) van de provinciale omgevingsvisie.

De Brede Basismonitor is een groeimodel. Steeds meer en betere data komen beschikbaar. Daarom passen we de monitor jaarlijks aan op basis van de beschikbaarheid van data en de opgaven van de provincie. Om het doel van de trendmonitor te waarborgen is het belangrijk voor het overzicht en inzicht dat niet te veel indicatoren in de monitor worden opgenomen.

Uitgangspunten bij de selectie van indicatoren zijn dat de indicatoren gaan over wat zich afspeelt in de provincie als gebied. Waar mogelijk volgen we landelijke monitors en komt de data zoveel mogelijk van openbare bronnen. Daarnaast moet de data van een hoge kwaliteit, valide, betrouwbaar en transparant zijn. De indicatoren worden meerjarig verzameld, en we kijken bij voorkeur tenminste naar data over vijf jaren. Tot slot zijn de indicatoren bij voorkeur zowel op provinciaal als landelijk niveau beschikbaar (en vergelijkbaar) en het liefst ook beschikbaar voor de regio's en gemeenten.

Actualisatie verkenning dimensie 'elders'

Vorig jaar is een verkenning uitgevoerd naar het toevoegen van de dimensie 'elders' aan de Brede Basismonitor. Uit deze verkenning bleek destijds dat het ontwikkelen van deze dimensie op provinciaal niveau te complex was. Hoewel het belang van de dimensie 'elders' breed wordt erkend, waren er geen regionale voorbeelden beschikbaar van daadwerkelijke monitoring hiervan. Ook bij het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) ontbrak de impact van regio's op brede welvaart elders in de Regionale Monitor Brede Welvaart (RMBW), vanwege onder andere de beperkte beschikbaarheid en relevantie van regionale data.

Eind 2024 heeft het CBS deze dimensie alsnog toegevoegd aan de RMBW. Het CBS geeft echter aan dat deze dimensie nog in ontwikkeling is en nog niet voor alle indicatoren volledig gevuld is met data. Het gaat in de RMBW om deze vier indicatoren: broeikasgasemissies, emissies van fijnstof, fosfaatuitscheiding landbouw en stikstofuitscheiding landbouw. Deze indicatoren zijn al opgenomen in de Brede Basismonitor, en zijn dus niet als aparte, nieuwe indicatoren toegevoegd.

Wij blijven de doorontwikkeling van deze dimensie bij het CBS volgen en zullen waar mogelijk relevante aspecten hiervan integreren in de Brede Basismonitor.

Verbeteringen en doorontwikkeling van de indicatoren

Voor de beschikbaarheid van data zijn we vaak afhankelijk van externe partijen, die ieder hun eigen actualisatiefrequentie hanteren. Alle indicatoren zijn geactualiseerd op basis van de meest recent beschikbare gegevens. Dit jaar is op de indicatorpagina's bovendien explicieter vermeld wat de actualiteit van de gebruikte data is. Daarbij is zoveel mogelijk ingezet op het verder regionaliseren van de indicatoren. Op steeds meer indicatoren, zoals woningbouwplannen, woningtekort, bedrijventerreinen, kantoren, detailhandel, opkomst verkiezingen, werkgelegenheid, CO₂-uitstoot, hernieuwbare energie en energieverbruik, zijn de gegevens dit jaar op regionaal niveau beschikbaar.

Voor sommige indicatoren, zoals wateroverlast en bodemdaling, blijven er nog aandachtspunten. De gegevens voor daten uit 2018 en zijn inmiddels verouderd. In tegenstelling tot andere indicatoren zijn deze data bovendien niet afkomstig uit openbare bronnen. Voor de Brede Basismonitor van 2026 wordt daarom onderzocht of deze indicatoren kunnen worden geactualiseerd of alternatieve indicatoren beschikbaar zijn.

5: De landelijke monitoring van Brede Welvaart

Volgens de definitie die gebruikt wordt door de drie landelijke planbureaus (Centraal Planbureau, Planbureau voor de Leefomgeving en het Sociaal en Cultureel Planbureau) geeft brede welvaart uitdrukking aan het idee dat verder moet worden gekeken dan het financieel-economische plaatje voor een 'rijk' en duurzaam leven. Brede welvaart omvat naast financieel-economische ook sociaal-culturele en ruimtelijk-ecologische aspecten. Ook neemt een breed welvaartsperspectief de verdeling van welvaart, de bestendigheid ervan voor toekomstige generaties ('later') en de welvaart in andere landen ('elders') in beschouwing. Daarmee omvat brede welvaart de fundamenteën voor een welvarende, inclusieve en duurzame samenleving.¹

De definitie van het CBS is vergelijkbaar en luidt: 'Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven hier en nu en de mate waarin deze al dan niet ten koste gaat van die van latere generaties en/of van mensen elders in de wereld.' Hierna is kort beschreven hoe de monitoring van brede welvaart door het CBS in Nederland is vormgegeven.

Het CBS publiceert jaarlijks twee monitors die inzicht geven in brede welvaart in Nederland:

- De Landelijke Monitor Brede Welvaart & Sustainable Development Goals: [MBW en SDG's 2025 | CBS](#)
- De Regionale Monitor Brede Welvaart: [Regionale Monitor Brede Welvaart | CBS](#)

De landelijke Monitor Brede Welvaart & Sustainable Development Goals kijkt niet alleen naar brede welvaart 'hier en nu', maar ook naar de impact die dit heeft voor volgende generaties in Nederland (brede welvaart 'later') en op andere landen (brede welvaart 'elders'). Daarnaast onderzoekt de monitor hoe brede welvaart verdeeld is onder bepaalde groepen in de samenleving. Verder geeft de monitor een beeld van hoe schok-toekomstbestendig de brede welvaart is. De CBS-publicatie gaat ook uitgebreid in op hoe brede welvaart in Nederland zich in het licht van de 17 Sustainable Development Goals (SDG's) ontwikkelt.

De Regionale Monitor Brede Welvaart is ontwikkeld voor alle regionale overheden, niet specifiek voor provincies. In de monitor wordt een verzameling indicatoren gebruikt om de brede welvaart te beschrijven. In de Brede Basismonitor zijn bijna alle indicatoren uit de regionale CBS-monitor overgenomen. De CBS-indicatoren van de dimensies 'hier en nu' en 'later' en 'elders' zijn hierbij over de verschillende thema's in de Brede Basismonitor verdeeld. Enige uitzondering hierop zijn de indicatoren over veiligheid. Die gaan vooral over delicten en misdrijven en hebben geen raakvlakken met de taken en verantwoordelijkheden van de provincie.

¹ <https://www.pbl.nl/brede-welvaart-in-de-regio>

Provincie Noord-Holland

2414956/2414963

BEL/OI

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl